

TAJEMNICE Z MUZEALNEJ PÓŁKI

Mikroskop. Z historycznego punktu widzenia jeden z najważniejszych instrumentów rewolucji naukowej. Jego wynalezienie umożliwiło dostrzeżenie świata do tej pory niedostępnego dla ludzkiego oka, a co za tym idzie całkowitą zmianę horyzontu poznawczego. Swoją wielką rolę w XIX w. medycyna zawdzięcza m.in. mikroskopowi. Również i dziś nie można wyobrazić sobie diagnostyki i badań naukowych bez tego instrumentu.

Przez dziesiątki lat mikroskop był doskonalony, a jego konstrukcja coraz bardziej złożona. Wprowadzono do użycia różnorodne odmiany urządzenia pozwalające obserwować nie tylko coraz mniejsze obiekty, lecz również o szczególnych cechach struktury fizykochemicznej. Mikroskopy fluorescencyjne, wykorzystujące zjawisko fluoro- i fosforescencji pozwalają na badanie substancji organicznych i nieorganicznych, mikroskopy konfokalne, w których uzyskiwane są obrazy o podwyższonych kontraście i rozdzielczości wykorzystywane są do badania półprzewodników, a mikroskop metalograficzny służy do analizy obiektów nieprzeziernych takich jak np. metale, dzięki niemu możliwe jest dostrzeżenie wad powierzchni, mikroskopijnych pęknięć struktury materiału.

Po wpisaniu w wyszukiwarkę słowa „mikroskop” uzyskano dziś 8 620 000 haseł w języku polskim i 67 300 000 haseł w języku angielskim. Dla porównania „The Clash” – jeden z najważniejszych zespołów w historii muzyki rockowej to „tylko” 23 900 000 haseł.

Mikroskopy to również obiekty bardzo wdzięczne z punktu widzenia muzeów. Ich różnorodność, popularność, trwałość i stosunkowa łatwość eksponowania są zaletami, obok których muzealnik nie może przejść obojętnie.

Muzeum Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego dysponuje kilkoma ciekawymi

mi obiektami z tej grupy. Niedawno nasza kolekcja wzbogaciła się o kolejny bardzo ciekawy mikroskop, którego historia związana jest z naszą Uczelnią.

W odróżnieniu od opisanych powyżej odmian jest to urządzenie bardzo proste oraz niewielkie. Składa się z odlanego w jednym bloku żeliwnego statywu, z przymocowanym niewielkim lusterkiem, dwoma zaciskami do szkiełka przedmiotowego oraz okularu i obiektywu zamocowanych w tubusie. Jak widać na fotografii układ optyczny jest również bardzo prosty, a regulacja ostrości odbywa się poprzez delikatne przesuwanie tubusu w górę i w dół. Na podstawie statywu widnieje napis „GERMANI”, wskazujący miejsce produkcji tego instrumentu, jego czas – przełom lat 50. i 60. XX w.

Następna fotografia uwidacznia różnicę wielkości tego mikroskopu w stosunku do typowego urządzenia, również z kolekcji Muzeum GUMed. Nie należy dać zwieść się niepozornemu wyglądowi, zapewnienie odpowiedniego światła pozwala na swobodne mikroskopowanie preparatów, szczególnie w zakresie wymaganych przez studenta medycyny lub pasjonata biologii pragnącego zgłębiać tajemnice mikroświata.

Prezentowany mikroskop został przekazany do Muzeum przez dr. Marka Kozłowskiego, który jako student medycyny otrzymał go od swojego taty, prof. Henryka Kozłowskiego, kierownika Katedry i Zakładu Anatomii Patologicznej AMG (1964-1972), a następnie kierownika Pracowni Diagnostyki Laboratoryjnej i Patomorfologicznej Instytutu Położnictwa i Chorób Kobiety AMG (1972-1981).

dr Marek Bukowski,
Muzeum GUMed

Każdego ósmego dnia miesiąca na stronie internetowej www.gumed.edu.pl prezentowany jest wybrany obiekt z kolekcji Muzeum GUMed. Wszystkie eksponaty zostaną zaprezentowane podczas specjalnej wystawy jesienią 2017 roku.